Suffumigiū ex ambra ad catarruz flegmaticū ſalſuz

Gargariſma

¶ In catarro ex flegmate ſalſo iueni perutile ſuffumigiū factū ex ambra: ⁊ ēt eius retentio ĩ naribus. ¶ Et ad hoc proprie valet imediate receptio pillulaꝝ predictarum. ¶ Gargariſma ēt tale operamur. ℞.foliorum plantaginis oliuarum: endiuie: radicum liquiritie: aā. coquanẗ ĩ aqua decoctione perfecta ⁊ fiat gargariſma.

Additiones.

Emplaſtrū.

¶ In reſoluēdo cataꝝ recepta poteſt eſſe talis experta: vt dicit magiſter. ℞.laudani puriſſimi: q̄rtū j. maſticis. ℥. vj. milij. ℥. ij. pulueriʒanda pulueriʒenẗ prius ⁊ cōquaſſanda cōquaſſenẗ cū piſtello calido oia malaſſando cū oleo camomillino ⁊ fiat emplaſtrū ad quātitatē medij palmi ĩ longitudine ⁊ ĩ latitudine 6. digitoꝝ ⁊ extendaẗ ſuper alutā ⁊ ponatur in parte anteriori capitis ſuper cōmiſſuram.

¶ Cōtra frigidū reuma vel ad alias paſſiones fri. capitis. dentur tres pillule ex pul. caſſelig. ⁊ laudano confecte mire cerebrum confortant.

¶ Medicamen valens ad fluxū hu. cali. a capite ad. pec. ⁊ mēbra ſubiecta ſtringēdū. ℞.ſeminis papane. al. corriādri: dragāti ĩfuſi amili: ſucci ligritie aā. ℥. ij. cōficiaẗ cū ſiru. mirtino ⁊ fiāt pillule ⁊ teneanẗ ĩ faucibus hicide ⁊ potiſſimū quādo dormiet: q: tūc magis reumatiʒat. Et ſi materia ē fri ℞.maſticis: thuris: myrrhe: nucis cipſſi: ſtoracis: calamite: ligritie mūde vuaꝝ paſ. iniubaꝝ aā. ℥. j. cōficianẗ cū ydromelle ⁊ fiāt pillule ⁊ teneanẗ ĩ ore vt ſupra.

¶ Tractatus tertius primi ſermonis. De diſpōnibus palpebraꝝ ⁊ oculoꝝ cōtinet capitula. xiij.

¶ Cap. primū. De recuperatiōe piloꝝ palpebraꝝ.

DIcemus igitur taʒ de diſpōnib⁹ coopertorij quā oculi. A coopertorio tanq̄ȝ ab extra magis exiſtē

ti initiū faciētes ꝛ primo de recuperatione pilor̄ i palpebris circa q̄ multa de his que dicta ſunt ſupra capl'o de pilis requirant. ¶ Et ex prelaudatis pri/mo eſt lapis lazuli qm̄ in hoc hȝ ꝓprietatem. Et ip ſum ēt azul bonos efficit illo ꝛ prolongat appro/prietate quā hȝ ꝛ in hoc eſt vltimū. ¶ Fumus quo qȝ eleuatus a ligno pini multū cōfert ꝛ experti ſu/mus de maiori pino. ¶ Cū aūt rubedo ꝛ durities exiſtūt i palpebris ad pilos ipor̄ reſtaurādos bn̄ fa cit fum⁹. medicinar̄ calidarum ſicut ſtoracis: ſpice ꝛ alchitram. ¶ Ex cōpoſitis aūt eſt hoc. ℞. anti/monij. ℨ. vi. nuclei dactilor̄ cōbuſti. ℥. ij. fellis muli. ℥. ſ. terant̄ ꝛ cribellent̄ ꝛ adminiſtrentur. ¶ Et di/xit Raſis ꝙ ſplen aſini aſſus ꝛ tritus in modū co/lirij ꝛ liquefactus cum ſepo vrſi ꝛ oleo donec fiat in ſpiſſitudinem mellis ſi ex eo ſupponat̄ cilio de/pilato naſcunt̄ pili. Idē aūt videt̄ de palpebra.

Lapis lazuli

Fumus ligni pini.

Alta lr̄a ha/bet ātimonij. ℨ. vi. nuclei da ctilorum cō/buſti. ℥. i. mi/lii ſolis. ℥. ſ.

Splen aſini.

¶ Capitulū .2. De prohibitiōe generatiōis pilor̄ palpebrar̄ ꝛ rectificatione orbiculi naſcentium.

Dicimus aūt ꝙ mūctio facta cū ſanguine bo/ue vel cū ſan. ranar̄ viridiū ꝓhibet ortū pi/lorū euulſor̄. ¶ Idē facit ſanguis ſerpētis inūct⁹. ¶ Sumat̄ etiā cinis cōchiliū paruar̄ antiquar̄ ꝛ miſceat̄ cū alchitrā ꝛ locus inungat̄ ꝛ dn̄e carnes aduri ꝛ nō teſta. ¶ Oua aūt formicar̄ ꝛ rubigo fer ri ꝓhibet pilos generari appropꝛietate. ¶ Et Rirā dus dixit ꝙ hoc facit ſanguis veſpertilionis inun ctus. Et etiā fel mergi cū cedria inunctus. ¶ Et quādo orbicul'r naſcitur pilus ponatur cum ſtillo mucilago limatiarum naȝ cōglutinat ꝛ rectificat ortuȝ eius. ¶ Idē quoqȝ operat̄ albumē oui ꝛ ma/xime mixtū cum olibano pingui ꝛ hoc confirmat Gal. ¶ Quecūqȝ aūt dicta ſunt de pilis palpebra/rū ad pilos ſupcilior̄ adaptēt̄ adducant̄ aūt hic ea q̄ adducta ſunt ſupra ca. de ꝓhibitione pilorum.

San. ranar̄ serpentis.

Oua formica rum.

Rubigo ferri

San. veſper/tilionis.

Fel mergi.

A

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

urn:nbn:de:hbz:061:2-148610-p0045-0

DFG

¶ Gloſa.

¶ Accipit mucilago limatiaꝝ ſic. perfora carnes ipſarum cũ cultello acuto: qꝛ cum hoc facies exire ab eis humiditatẽ multum viſcoſum q̃ eſt vtilis ad euelleñ pilos palpebraꝝ ⁊ vtere in emplaſtris q̃ ponuntur in fronte ad prohibẽduz humores ad oculos peruenientes.

¶ Additio.

¶ Euellat pilus additus aut iuerſus in palpebra deinde inungat locus cum ſang. rane aut pediculi aut catuli canis aut fiat cuz ouis formicaꝝ cõtritis aut rubigine ferri ⁊ ſaliua aut cũ iſto. ℞. ſpume maris ſalis ar. vngule aſine aduſte miſceantur iſta cum aceto forti ⁊ mucilagine: ſemis lini ⁊ locus illiniat.

¶ Capitulum .3. De aſperitatibus palpebrarum ſcabie ⁊ ordeolo.

Testa ſepie. — Commune quidẽ eſt in aſperitatib⁹ palpebrarũ in cura ipſaꝝ vt fricent cũ teſta ſepie quo uſqꝫ ſanguis egrediat: nã poſtea alie medicine efficacius operantur ¶ Et ex prelaudatis auxilijs eſt

Lapis ematitis. — lapis ematitis terat autẽ ſubtiliſſime hoc vult Gale. de oi lapide cũ ad vſum deducit. miſceat autem cũ melle ⁊ lacte mulieris ⁊ fiat inunctio. Gal. dixit ꝙ eo ſolo vti poſſumus aſperis factis palpebris ⁊ ſi quid eſt flones ſint facte per omnẽ remiſſionez facies vel magis p decoctionẽ fenugreci. Si vero ſine flegmone p aquã vitellum oui crudũ cum lana impoſituz palpebris inflatis flegmonantibus eſt vltimũ.

Radix albech. Flos eris. — ¶ Et radix etiã albech: al's altee illos reſoluit. ¶ Ziniar quoqꝫ ⁊ ẽ flos eris ſiue viride eris diſſolutũ cũ aq̃ mellis aſperitates aufert: ſed tunc ſpõgia cũ aq̃ calida ſupponat oculo. ¶ Idẽ operat ⁊ ſquama eius ſimiliter ꝑparata. ¶ Gal. dixit ꝙ cõgrue p ipm cõficiẽtes colliria ſ. p florẽ eris mundificam⁹ ⁊ cõſumim⁹ magnas aſperitates palpebraꝝ.

¶ Sinapis trita ⁊ mixta cũ melle ⁊ aq̃ illas ſanat. Sinapis.
¶ Si vero vlceratio ſit ſcabioſa in palpebris em/
plaſtrum ſuper oculo fiat ex camomilla decocta.
¶ Ordeolum ꝟo qđ eſt apoſtema ſimile ordeo qđ Ad ordeolũ.
ſit in palpebra optime ſanat ſerapinũ cũ aceto diſſo Serapinum.
lutũ ⁊ inunctũ. ¶ Et dixit Mirandus cões formi/ Formice.
ce decapitate ⁊ atrite ⁊ i palpebris poſite ordeos ſa
nant. Similiter autem ⁊ campeſtres que frumentũ
comedunt celeriter ſanant

¶ Cap. 4. De liuoribus circa oculos factis ꝓpter
percuſſionem vel aliam cauſam.

Aloes mixtũ cum melle ⁊ ſup illinitũ tollit li Aloes.
uores. ¶ Idẽ opaꝛ aſſa mixta cũ oleo ⁊ ſup Aſſa. Ciminum.
poſita. ¶ Ciminũ quoqꝫ coctũ cũ melle ⁊ paſſulis
tollit optie illas maſticãtes miſcẽdo. ¶ Maiorana Maiorana.
cum melle trita ⁊ ſupemplaſtrata ſanat. ¶ Ameos Ameos.
mixtũ cũ melle ⁊ paſſulis ſanat. ¶ Rafanus ſimili Rafanus.
ter mixtus ⁊ ſuppoſitus idẽ facit. ¶ Pulegiũ co/ Pulegium.
ctum cũ ruta ⁊ ſuperemplaſtratũ ſanat. ¶ Alleum Alleum.
eodem mõ ſupemplaſtratũ ei ſanat. Idẽ facit ſi cuꝫ
melle miſceꝛ. ¶ Liuorẽ etiã ſi ſit in oculis propter
ſanguinẽ curat yſopus in aqua coctus ⁊ ſupempla Iſopus.
ſtrat⁹. ¶ Sãguinẽ etiã qui eſt ſub oculis mortuuꝫ
tollit auripigmẽtum. ¶ Alkitrã autẽ ſolũ linitum Auripigm̃tũ
tollit illos. ¶ Caſeus recẽs aſſatus ſup poſitus ſa Alchitram.
nat. ¶ Iſop⁹ cocta ⁊ ſupemplaſtrata ſanat. ¶ Sal Caſe⁹ recẽs.
quoqꝫ vſtus ⁊ ſuplinit⁹ cũ melle liuores tollit ⁊ vl̃r Iſopus. Sal vſtus.
remouet nigredinẽ ſanguis in quacũqꝫ pte ſit cor/
poris. Auic. teſtãte. ¶ Acetũ quoqꝫ mixtũ cũ mel/ Acetum.
le idẽ opaꝛ tñ ei⁹ ſupflu⁹ vſus viſum debilitat.

¶ Caplm̃ 5ᵐ. De cõfortãdo viſum noctilope.

Intendẽtes de diſpõnib⁹ viſus tractare ⁊ ocu/
li primo qdem bonificãtia viſum dicem⁹ po/
ſtea de egritudinib⁹ que fiũt in oculis ſeq̃ntes. Gal. Gal. ce enim

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-148610-p0047-1 DFG

preceptum ꝙ ſemper inchoãdum eſt ab eo ꝙ me/
lius eſt. ¶ Et ſuccus quidem acori ⁊ eſt gladiolus
imiſſus oculis oculum clarificat ſiue viſuz: ⁊ abſter
git omne qđ coram pupillis aggregat̃ ⁊ tollit ob/
ſcuritatem viſus ⁊ viſuz acuit. ¶ Succus cucume
ris maioris coctus cum melle ĩ vaſe eneo ⁊ coliriza
tus in hoc valde confert. ¶ Ad acuendum autem
viſuz ſuccus ſeniculi ſiue herbe ſiue ſeminis ſiue ra
dicis eſt magni iuuamẽti. ¶ Idem opatur ſi quoti
die ſumat̃ betonice .ʒ. al̃. ʒ. i. cum aqua tepida ieiu/
no ſtomacho. ¶ Gariofili ⁊ cinamomũ valde cõfe
runt: ⁊ hoc approꝑetate agũt: ſicut ⁊ marchaſita ab
ſtergẽdo: ⁊ hec hꝫ ꝓprietate. ¶ Ruta. cõeſta acuit
viſum ⁊ magis operatur ſuccus eius mixtus cum
ſucco feniculi colirico inde facto. ¶ Cõfortat ãt vi
ſum coliriũ factum ex ſucco cuiuſlibet ſolatri pre/
terq̃z ſolatri mortalis que communiter vocatur fa/
ba inuerſa. ¶ Cum autem eſt obfuſcatio viſus pro
pter ſanguinem congelatum in oculo ex ſale mele
⁊ oleo fiat emplaſtruz aut ex cinere alei mixto cum
melle: melius oĩ alio eſt ſuccus ſalicis vt teſtat̃ Ga/
le. imo obfuſcationes q̃ fiunt coram pupilla abſter/
git optime humiditas que egreditur a ſalice cum
incidit̃ ⁊ ĩ hoc eſt gũmi eius cõferens valde. ¶ Et
dixit Rab. ꝙ collyriũ factum ex ſepo capraꝝ ſilue/
ſtriũ cõfert patientibꝰ tellã oculoꝝ. ¶ Et idem fa/
cit fel capraꝝ domeſticaꝝ. ¶ Deinceps aũt exper/
ta noſtra ponãt̃ ⁊ caliginẽ ⁊ debilitatẽ viſus iuuat
ſi oculus colirizatur ex felle taurino. Rab. dixit ex
felle vacce nigre quare hoc puto melius. ¶ Aut ſi
ex puluere facto ex quodã duro ſimili amilo ꝙ in/
uenit̃ in chriſti fellis ipſum naribus inſufflet̃. Naz
idem operat̃ loco cuius hoc modo in vſuz ponimꝰ
duplum fellis. Iuuamus aũt caliginem que proue/
nit ex ſuperflua hũiditate cuz collirio ex oleo anti/

Acorus.
Succꝰ cucumeris maioris.
Succus feniculi.
Betonica.
Gario.
Cinamomũ.
Marchaſita.
Ruta.
Solatrus.
Solatrũ mortale faba inuerſa a nonnullis dicit̃.
Succꝰ ſalicis ⁊ gumi eius.
Sepũ caprarũ ſiluestriũ.
Fel caprarũ domeſticarũ.
Fel thauri ⁊ vacce nigre.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-148610-p0048-7

quo ꝛ melle facto. ¶ Sanauimus āt debilitatē viſus factam ex diſgregatione ſolum ex collirio huiuſmodi ℞.humiditatē epatis yrci aſſati in furno demū. ℞.puluerez ſubtiliſſimi:piperis lōgi:ſucci roſmarini exiccati aň.partē tertiam:acatie ſief memithe aň.partē quartaz informef ſief diſſoluaf ſup cotte aut ligno olibani cū aqua roſa.ꝛ lacte aut ſucco extremitatuz vitis clarificate ꝑut meli⁹ poterit fieri ꝛ colirizef. ¶ Exacuit aūt viſuz hoc ℞.gario filate betonice feniculi herbe adil oium.aň.zuccari quātum ſufficit ꝫm quātitatē vini citonioꝝ qđ debet miſceri. ¶ Ad idē. ℞.feniculi:rute:domeſtice ꝛ agreſtis:eufragie:berbene:celidonie:capilli ve.endiuie aň.ℳ.i.aque roſate vrine pueri virginis vini albi clari ꝛ aroma.quātū ſufficit teranf terēda ꝛ miſceantur cū aliis ꝛ ponātur in elambico ꝛ ſublimetur ide aqua qua ſic diſtillata ſeu ſublimata. ℞. aloes ſuccotrini tutie corticum bugir.aň.ℨ.ij.ſit aūt repreſſa tutia nouē vicibus.fiat puluis qui miſceaf cuz predicta aqua:poſtea teneatur ad ſolez per nouem dies ꝛ per nouem noctes ad ſerenum ꝛ poſtea incoliriis vſui reſeruetur. ¶ Coliriū ad idē. ℞.tutie preparate ptes.ii.aloes ſuccotrini boni ſarco colle aň.par.cui.poroſe par.quartaz camphore par.vi. aque roſa.quadruplum omnium miſceantur ꝛ agitentur ꝛ teneantur in ſole ꝛ reſeruentur. ¶ Ad idem multū vꝫ aqua nr̄a experta que infra dicetur quādo de reſtauratione lachrimaꝝ dicetur.

Colliriū bonum.

A dil.i.eufragia.

¶ Gloſa.

a ¶ Eufragia herbe cali.ꝛ ſic.ꝛ proprietatez ꝙ qñ pul.ei⁹ cū ru.ouoꝝ recipitur vel vino facit oculuz iuueneſcere ꝛ ꝓdeſt viſui debili ꝛ fidedigni fecerūt in ſeipſis:qꝛ vix videre poterant: poſtea peruenerunt vt minimas litteras legerēt ꝛ vinuz ipſius ſine dubio nō hꝫ par in viſum confortando.

¶ Capl'm ſextuz. De ꝓhibitione fluxus materie/rum ad oculos.

Caro melōis

EX his eſt caro melonis fronti emplaſtrata materias em̄ defluētes repcutit. ¶ Si at̄ ſumat ſucci radicū graminis vini ꝛ mellis.an̄.par.j.myrrhe par.s.piperis ꝛ olibani.an̄.par.iij.ꝛ coquat ꝛ teneatur in vaſe eneo multū ꝯfert. ¶ Cōfert et̄ ſi coliriçet.pōt et̄ ip̄m gramen decoq cū melle ꝛ vtriuſqꝫ ſint partes eq̄les ꝛ miſceat cū p̄dictis ꝛ fiat coliriū vel emplaſtret. ¶ Cōfert et̄ hoc ad oēs cās oculi. ¶ Oēm et̄ fluxū humoꝝ ꝓhibēt mucilagines limatiaꝝ mixte cū aloe myrrha vel olibano vel cum oibus vel plurib⁹ ex his vel et̄ ſole timporibus applicate. ¶ Panis quoqꝫ cū pauca rauſredine maſticatus ſiſtit ꝛ maxime hoc in corporibus mollibus operatur. ¶ His autem p̄dictis noſtra experimenta admiſcemus cōia ſtiptica: ſicut acatia bolū ꝛ ſil'ia ꝛ nō minus.imo mag̃ inuenimus iuuatiua. ¶ Rirādus dixit. ℞.ſucci corriçole ꝛ litij idici.an̄. ʒ.vj. myrrhe croci thuris opij.an̄.ʒ. iiij. acatie nigre. ʒ. xij.aque pluuialis vel vini q̄ eſt melius.ʒ.v.terantur terenda ꝛ imiſceātur ꝛ teneatur in vaſe vitreo. hoc eniz ad omne reuma ꝛ oēm oculoꝝ paſſionem ꝛ hebetudinem viſus eſt precioſum.

Mucilago li mattarum.

Additiones.

¶ Aqua ꝓ oculis ſ̄ꝫ magiſtꝝ Angelū. ℞.aque celidonie aque roſ.aq̄ feni.aque eufragie:an̄.ʒ.iiij.det pa.rubedinē ſiue grauedinē nō multuz forte ꝛ hoc cū dolore vel ſine ꝛ q̄bus nō poſſunt lucē videre.

¶ Maſtix ꝛ olibanuz bulliāt in vino al.ꝛ aliq̄ztulum ſtip.ꝛ in olla bene coopta ꝛ cū argilla vel paſta bene ſigillata ne fumus euaporet facta vehemēti decoctiōe diſcoperiat olla ꝛ pa.inclinato capite ꝛ vndiqꝫ copto fumū recipiat ipſi et̄ vino lauent oculi ꝛ tota facies irorēt hec eadē valēt ꝯtra dolorē oculoꝝ ex

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-148610-p0050-6

loꝶ ex fri.cā factū ꝓbaui in.d.Aloyſia cui lachrima/
banť valde oculi ⁊ maximū honorē adeptus fui.
¶Aqua ad ſtringēdū lachrimas ⁊ leuamen ſang.
℞.cāphore:tutie:aň.ʒ.ij.aluminis:zucharini:ca/
puroſe:aloes:epatici aň.ʒ.j.pulueriʒēť hec ⁊ ponāť
in duab⁹ ciatis vini boni albi ⁊ clari deinde pone ī
oculis:ſed prius pone ad ſerenū per dies tres.

¶Capitulū.7. De dolore oculorum.

Ex hijs que cōferunt i magno ⁊ pulſatiuo do/
lore multū eſt coriandrū imiſſum cū lacte qđ — **Coriandrū.**
ſƺ Serap.facit pp multā virtutem q̄ ſibi i repercu/
tiēdo adeſt. ¶Multū ēt ad idē vƺ abſinthiuƺ co/ — **Abſinthium**
ctuƺ cū paſſis ⁊ ſupempl'atū ⁊ hoc ſepe ꝓbauim⁹.
Et ēt euaporatio facta cū decoctiōe eius ſoli⁹ cum
vino.¶Emplaſtratio ēt eſt vtilis qñ cū ſolo vino
coquiť. ¶Lachrimus ēt mandragore mixtus cuƺ — **Lachrimus**
alijs medicinis ad hoc cōueniētibus ſedat doloreƺ — **mandragore**
ſuperfluū.Qđ ideƺ operať empl'm factum ex folijs
eius teſtante Aui. ¶Pulmo leporis ſuperpoſitus — **Pulmo le**
⁊ ligatus mirifice illum tollit.Et dixit Mirand⁹ ꝙ — **poris.**
ēt timores oculoꝶ tollit minutiƺ inciſus. ¶Caro — **Caro pepōis.**
vero peponis alligata fronti mitigat miro modo.
¶Folia quoqƺ betonice trita ⁊ empl'ata ſup fron/ — **Folia betoni**
tē mirabiliter ſanāt:imo ⁊ oibus vicijs oculoꝶ po — **ce.**
ſita ſunt cōferentia.¶Cū aūt dolor eſt a pcuſſione
vitellū oui cū attramēto ⁊ oleo roſ.eſt optimum.
¶Et hoc qdē nos experiētes iā pauco tpe magnū
dolorē a pcuſſione ſanauim⁹ ſic miſcētes vitellum.
¶Ad idē valet qđ infra ſcribiť cap.de cura albu/ — **Teſtes gruis**
ginis de teſticulis gruis auctoritate Raſis ⁊ ēt va/
let ad plagā ipſoꝶ. ¶Si aūt pupilla pcuſſa fuerit:
aq̄ ⁊ fruct⁹ ſalicis ſupponanť ⁊ ſanant. ¶Experti
quoqƺ ſum⁹ ſuccuƺ coriādri mixtū cū lacte mulieriƺ — **Succus cori**
aut ipſius aquā ſiml'r preparatā colirīzatam oculo/ — **andri.**
rum dolorem vehemētem pulſatiuū ſedare.

¶ Capitulum. 8. De obtalmia ꝛ lippitudinibus oculorum.

Acatia. Pulegium. Sticados ar. Urina pueri virginis. Folium.

AD oẽs tumores ꝛ vulnera ꝯfert acatia qñ cũ alijs medicinis miſcet̃ oculi ſicut ẽt circa oẽs egritudines tutia ꝯfert. ¶ Pulegiũ deſiccatũ ꝛ pulueriçatũ ꝛ oculis coliriçatũ ꝛ maxie mõtanũ nimium ꝯfert. Et hoc experti ſumus freq̃nter. ¶ Reſoluit̃ ãt obtalmia ſi ſuper decoctionẽ ſticados arabi. oculus vaporet̃ ꝙ eſt vtile ꝛ experimẽto didicimus. ¶ Et dixit Raſis ꝙ vrina pueri ꝟginis ſi calida ꝛ cuꝫ bõbace ꝛ more emplaſtri ſuperponat̃ oculo quuꝫ patitur q̃ſi apoſtema aut rubiginẽ mitigat. ¶ Et ex expertis noſtris eſt vt foliuꝫ coq̃tur cum vino ꝛ cũ eo calido apoſtema liniatur. ¶ Mollificamus autẽ apoſtemata calida oculi taliter. ℞. ſucci mellilotí ꝛ rob. añ. coquãtur adinuicẽ ꝛ oculus fomẽtet̃. Qꝺ ſi ſedationẽ maiorẽ volumus addimus vitellũ oui. Et ſic adhuc magis: addimus ſemẽ papa. Qꝺ ſi magis ad mollificationẽ intẽdimus: fenu grecuꝫ ꝛ ſemen lini ꝛ puluerẽ molendini. hoc quideꝫ vꝫ in apoſtematibus teſticuloꝝ lꝫ in illis fortioribus egeamus. p̃ſupponimus autẽ nõ tm̃ in cura apoſtematũ: ſed in oi egritudine cõueniẽs regimen per dictã. ꝛ vl'es purgationes: vel eñones corporis per medicinas. hic ãt ſit canon cõis in cura cuiuſlꝫ egritudinis taꝫ p̃terite q̃ꝫ future. Et qꝛ lipitudines in obtalmia ſequunt̃: ideo in cap. eodẽ de ipſis dicamus. ¶ Plus autẽ alijs medicis lipitudinẽ expellit ſarcocolla nutrita ꝛ maxime mixta cum amilo ꝛ zucharo albo ſil' ꝛ inde fiat alchool. Nutrimus aũt ipſaꝫ ſic operãtes ponẽtes ipſaꝫ in lacte aſine ꝛ quinqꝫ diebus dimittẽtes ipſaꝫ ibidẽ q̃cunqꝫ die lac permutantes: aut etiã in albumine oui ſilr̃ preparantes terimus autẽ ipſam ſarcocollam prius.

Cañ. cõis. Sarcocolla ꝛ modus eaꝫ nutriendi.

¶ Capl'm. 9. De cura vlceris et veſice oculi.

Sanat autẽ oĩa vlcera et veſicas pomphilix ſm Gale. in. 9. ¶ Ex pprijs autẽ eſt quu; eſt vlce ratio in cornea vt ſumat gũma ruthe agreſtis ↄficia tur cũ melle et coliriçetur oculus. abſtergit. n. et exic cat et phibet ſupfluitates ad ipſu;. ¶ Idẽ operatur lac lactuce agreſtis et abſtergit. Et lac domeſtice eſt ei ppinquũ. Dictũ eſt ſupra qũo camomilla ↄcocta et oculo emplaſtrata ſanat ſcabiem oculi vlceroſa;.

Pomphilix et ẽ fuligo te/ ctis edd ſa vbi metalla funduntur. Gũma ruthe agreſtis. Lac lactuce. agreſtis. Camomilla ſca. ocu. vlce. roſam ſanat.

¶ Capl'm. 10. De cura albuginis et aliarum macularum oculi et egreſſu et oculi tortura.

Et q: albugo eſt veſtigiũ vlceris poſt ↄſolida/ tionẽ decet poſt curã vlcerum de ipſius cura di/ cere. ¶ Qđ ergo abſtergit oẽs maculas et cicatri/ ces q̃ fiũt in oculis ẽt a pcuſſionibus: et eas q̃ remã/ ſerunt poſt ↄſolidationẽ vlcerum corneę: eſt vt admi/ ſceat alkitrã in colirijs ↄueniẽtibus. ¶ Ad hoc idẽ facit ziniar: ſed lacrimas puocat. ¶ Gal. dixit in. 7. ꝙ flores ieſemini ſubtiliant oẽs cicatrices oculorum. ¶ Et Kirãdus di. ꝙ ſolus ſuccus branze vrſine al buginẽ tollit. ¶ Hoc idẽ facit lac endiuie. ¶ Et p prietas acori abſtergit et eã ſubtiliat. ¶ Idẽ facit ſter cus yrundinũ et eſt mirabile. Et ſtercus ſtellionis et lacerti et cocodrilli. ¶ Et Rab. dicit ꝙ lũbrici in/ uenti in corpore hois ſiccati et ↄtriti: in oculo poſi/ ti. tollunt albuginem. ¶ Et dixit ſi meſtruũ mu/ lieris anteq̃ virum cognoſcat miſceatur cum ſperma te viri et imponat: albuginem tollit. ¶ Et dixit ꝙ ſtercus primũ pueri cum ſtatim eſt natus ſiccũ et in ſufflatum idem facit. ¶ Et dixit etiã ſtercus pueri ſiccu; cõtritum et cu; ſalgẽma mixtũ et cum muſco inſufflatũ oculos beſtie ſanat de albugine: et idẽ etiã ſine illis per ſe ſolũ operatur. ¶ Ad idem etiã ope/ ratur cinis oĩs oſtrachi cum carne ſua vſta ablutus et eni; illã delet. Et ide; de groſſitudine palpebrarum.

Alkitrã. ziniar. Flos ieſemi. Suc. brã. vr. Lac endiuie Acorus. Sterc⁹ yrũdi. et ſtelionis. Lũbrici inẽ ti in corpe ho minis. Meſtruum mulieris et ſp ma viri. Sterc⁹ pueri nouiter nati. Cinis oſtra/ chorum.

Flos pape. cāpeſtris.

¶ Veſtigia quoqꝫ oculoꝝ itaqꝫ ēt aialiū. Flos pa/
paue. cāpeſtris abſtergit viſtigia q̄ exiſtūt ſub lacri/

Aqua raſant

mali. ¶ Raſam aqua imiſſa delet ꝛ viſum ꝯfortat.

Acetoſitas ci tri ad citrini/ tatem oculi.

¶ Citrinitatē ꝛ hictericā ipſoꝝ tollit acetoſitas ci
tri ſi ex ipſa oculus colirizat⁹ ſit. ¶ Pānū āt tollit

Epar cap̄ aſ/ ſuz cū pipe.

ſi piper longū aſſature epatis cap̄ miſceaꝛ ꝛ fiat co/
liriū imo talis aſſatura comeſta ꝛ iclinatio ſup va/

Conferentia ad oculi ꝛ pu pille egreſſū.

porē ei⁹ ꝯfert. ¶ Egrediꝛ quoqꝫ pupilla: ꝛ ēt ocu/
lus ꝛ tūc fiat emplm̄ cū farina fabaꝝ: roſis: ture: ꝛ
albumine oui. ¶ Ad idē āt ꝛ ex ꝓprijs ē fomentū

Succ⁹ folioꝝ oliue ſiluestr.

factū ex ſucco folioꝝ oliue p̄cipue ſilueſtris aut cū
aq̄ decoctiōis ipſoꝝ. ¶ Et qꝛ ꝯtingit oculos qn̄qꝫ

Ad oculi tor turam.

eē tortos maxime ēt i īfantib⁹ addimus qꝫ i caſibus
hmōi fiat alchool cū antimonio ꝛ roba. ¶ Ex pro

Ad veſtigia vlcerum.

prijs ad veſtigia vlceꝝ q̄ poſt ꝯſolidationē remanēt

Succus foli dragontee.

eſt vt ſuccus folioꝝ dragontee depureꝛ ꝛ ex eo ocu
lus colirizeꝛ.

Additio.

¶ Expimētū vrſonis ad extrahēduz ſan. ꝛ maclaz
ꝛ pānuz de oculo. Accipe pſicariam diſiūgas mem/
bratiz p nodulos ſuos ꝛ per noctem in albo vino
dimittas ꝛ vinum de nodulis exprimas in oculo
ſuper parte pa. donec ſanetur.

¶ Caplm̄. xi. De pruritu oculi ꝛ lachrimis.

Succus cepe

Pruritū igiꝛ ocli q ſit a ſtate ſalſo ſedat ſucc⁹
cepe mixtus cū tutia ꝛ ipoſitus in quo miri/
fice ꝓdeſt acatia mixta cū medicis oculi. ¶ Mul/

Fumus ligni pini.

tū aūt ꝓdeſt corroſionib⁹ lachrimalibus fum⁹ eleua

Aloes.

tus a ligno pini. ¶ Pruritū ēt tollit aloes cū vino
mixtū ſm̄ quoſdā: exicat .n. oēm humiditatez ei⁹.
¶ Cōtingit aūt qn̄qꝫ fieri tales aſperitates: ꝛ pru/

Lap̄ ematitis

ritus cū apāte calido: ꝛ tunc qdez p̄ceptū eſt vt fri
ceꝛ ſup cotte lapis ematitis cū albumine oui ꝛ im/
ponaꝛ. ¶ Si aūt pruritus ꝛ aſperitas ſint ſine apa/
te. fariceꝛ cū aq̄ tempate quātitatis ꝛ ſi infirm⁹ be/
ne tollerat ſemp ponaꝛ ſpiſſius: i ſine aūt ſic ſpiſſuz

ponat vt poſſit ſtillo colligi. ¶ Lachrimarū autem fluxui eadē cōferūt ſm hec puluis corali rubei fortiter opat ⁊ ſtringit. ¶ Nos at mirabilē experientiā in hoc habem⁹ caſu cū aqua cū qua paucis imiſſionib⁹ more colirij ⁊ lachrimas ſtringim⁹ ⁊ rubores abſtulim⁹ ⁊ pruritū ⁊ fuit mirabilis effectus eius. ¶ Sumat.n.herba quo dr pes colūbin⁹ cōtūdat ipſi⁹ tres manipuli deſup ꝓyciat pulueris tutie.℥.ij. ſalis cōis albi triti puluerizati.℥.i.vini boni clari due fiale ꝯquaſſent ⁊ vſui reſeruet hoc virtute ſua ſter ſecreta nr̄a ſeruamus. ¶ Cōfert ēt in hoc caſu vrina pueri ſicut de ea ſcriptū ē ſupra cap. de obtalmia. ¶ Experti aūt ſum⁹ ſubito fore iuuatiua i pruritu ⁊ lachrimis ⁊ i lippitudine euaporationē factā ex ſticados decoctiōe quā i nobis ⁊ alijs experti ſumus. ¶ Experti quoqꝫ ſum⁹ ꝙ ablutio iſuſiōis aloes in vino aut aq̈ roſ. aut ſucco feniculi ꝑparati abſtergit oculos: viſum addit: ⁊ ſtringit lachrimas.

Ad fluxū lachrimaꝝ puluis corali ru.
Aqua mirabilis.
Vrina pueri.
Sticados.
Aloes.

¶ Capitulū.12. De deſcenſu aque ad oculū.

Omnia que dicta ſunt de deſcēſu reumatis ad oculos ſunt cōia in hoc caſu: iuuatiua tn̄ vt moris eſt nūc exponem⁹ laudata ab auctorib⁹ deinde ꝓpria. ¶ Cū igit aqua deſcēdit ad oculos ⁊ maxime ꝓp groſſos ⁊ viſcoſos hūores ſerapinū ē vna ex meliorib⁹ medicinis. ¶ Ad hoc idē cōfert coliriū factū ex ſucco ciclaminis diſſoluto cū melle ꝙ ēt viſū acuit. Idē ēt operat ſternutatoriū cū eo factū. ¶ Cōfert aūt coliriū factū ex ſucco roſmarini diſſoluto cū melle. ¶ Idē ēt opat caputpurgiū factū ex ſucco hireos vl' ei⁹ oleo cū nigella: ſꝫ hoc maxime ꝯfert in prin. egritudis. ¶ Valꝫ ēt ſucc⁹ cepe qđ cōedit cū melle mixt⁹ ⁊ colirizat⁹. ¶ Si quoqꝫ fiat alchool ex cerebro yrūdis ⁊ melle ⁊ hoc i prin. egritudis multū ꝯfert ⁊ hoc expt⁹ ſuꝫ. ¶ Idē opat cerebrū veſptiliōis ⁊ ſilr ꝑpatū. ¶ In hoc ēt caſu

Serapinum.
Succ⁹ ciclaminis.
Succus roſmarini.
Succ⁹ hireos
Succu⁹ cepe
Cere. yrūdis
Cerebrū veſptilionis.

Fel ſcorpiõis marini ⁊ teſtudinis. fel ſcorpionis marini aut teſtudinis marine eſt magne ꝟtutis colirizat⁹. ¶ Ex noſtris aũt exꝑimẽtis Caputpurgiũ nr̃m expertum. eſt caputpurgiũ factuƺ ex felle thauri ⁊ ſucco ficle aut ſolus puluis cuiuſdã duri inuenti in kiſti fellis De duro in kiſti fell' thauri inuento. thauri naribus inſufflatus. ¶ Hoc quoqƺ caputpurgiũ facimus. ℞. ſucci blitis: ſucci radicũ acori: ſucci ruthe omnium depuratoruƺ añ. ⁊ ex eis fiat Sacculus. caputpurgiũ. ¶ Sacellationibus quoqƺ talibus vſi ſumus ad oculũ. ℞. ſpice: aloes: macis: croci: ciperi: piperis: nucis muſcate: añ. fiat puluis groſſus Colíriũ nr̃ƺ. ⁊ ſacculus impleaƭ quo oculus ſacelletƭ. ¶ Coliriũ noſtrũ. ℞. ſucci feniculi: ſucci radicũ acori: ſucci radicũ roſmarini oium depuratoꝝ añ. aggregenƭ cuƺ tãto melle diſpumato q̃ʒtũ ipſa ſunt ⁊ fiat coliriuƺ. ¶ Q̃ð ſi caliditas aliq̃ apparet i oculo addebamus Secretum. Gal. albumen oui cũ ſucco pomi ⁊ aq̃ roſa. ¶ Secreto vtiqƺ Gale. vtebamur hmõi. ℞. epithimi auƭ. x. ſeminis praſſij: ſticados: myrrhe: ellebori nigri: camedreos: macropiperis: oium añ. ʒ. iij. ſquille aſſate: euforbij: aloes: croci: gẽtiane. petroſily: armoniaci: opoponacis oiuƺ añ. auƭ. j. polij: cimini: al' cinamomi: myrrhe: ſpice: folioꝝ ſquinãti: calamẽti fluuialis: ariſtolo. lon. oiuƺ añ. auƭ. ij. terãƭ terẽda ⁊ cribellẽƭ ⁊ gume in vino boni odoris diſſoluanƭ ⁊ conficianƭ cuƺ melle diſpumato ꝙ ſufficit ⁊ recondaƭ i vaſe vitreo ⁊ ſumaƭ antiq̃ti. doſis huius medicine eſt auƭ. iiij. ⁊ plus ⁊ minus ẜm quantitatem virtutis.

¶ Additio.

¶ Aqua ad catarractas. ℞. aque pro oculis deſcripte ſupra ca. 6. ʒ. ij. in ea decoquanƭ gaƭ. ſarcocolle. ruthe añ. ʒ. j. pipis. ℈. j. fellis bouis. ʒ. j. ſ. ſerapini. ℈. ſ. ⁊ bulliant fil' ⁊ coleƭ mãe ⁊ ſero oculis iponaƭ.

¶ Capl'm. 3. De fiſtula lachrimali.

ET dixerunt quidã veteres ꝙ ſolatruƺ illas fiſtulas ſanat ⁊ nõ dubitamus qn velit ꝙ poſt

expreſſionē ipſaꝝ ſucc⁹ ſolatri clarificatus imittaꝛ. ¶ Ad qḋ ꝯfert lac lactuce ſilueſtris imiſſe. ¶ Nos ꝑcipim⁹ maſticare folia maluauiſci cū ſale ⁊ ſupponi ⁊ multū cōtulerūt. ¶ Expert⁹ quoq₃ fui i cōitegoritie q patiebaꝛ hāc egritudinē ⁊ cū hac cura ꝑſeruatus eſt longo tpe. ⁊ ꝑſeruaꝛ glꝫ vtens ac ſi ſanus ſic cōputaꝛ ꝙ ſanus ſit. ꝑmaꝛ ſanies cū digito quouſq₃ tota ſanies videaꝛ egreſſa deinde in lachrimali tres vl' quattuor gutte iſraſcripti medicamis imponanꝛ: ſpaciū vero paruū iter guttā ⁊ guttam ponētes ⁊ ifirmus poſt imiſſionē iaceat p duas vel tres horas ⁊ ꝯtinueꝛ hoc p vnā ebdomadā: exiccabiꝛ. n. fiſtula vt ſana videaꝛ. ⁊ multis mēſib⁹ ſic manebit. ¶ Modꝰ āt medicine. ℞. aloes: thuris sarcocolle: ſan. draconis: balauſtie: antimonij: aluminis zuccharini oiuꝫ añ. ptes eq̄les ziniar q̄ꝫtū ē q̄rta ps vni⁹ fiat ex eis tritis ⁊ cribellatis fieꝛ quū neceſſe fuerit diſſoluaꝛ ex eis i aq̄ ⁊ vſui apteꝛ vt dictū ē. ¶ Infra ēt aliq̄ vtilia iueniēꝛ vbi ſmo fiet ꝺ fiſtul'.

Solatrum. Lac lactuce ſilueſtris. Folia maluauiſci cū ſale.

¶ Tractatus quartus primi ſermonis eſt. De diſpoſitionibus narium ⁊ continet capitula. iiij.

¶ Capl'm primū. De fetore ⁊ vlceribus nariū.

CReauit igiꝛ de⁹ olfatiue virtuti vel potētie ſicut ceteris potētijs ſenſitiuis organū propriū. ſ. capita mamillaria cerebri q̄ ſupra foramina nariū ſunt debite collocata vt olfabilis q̄litas ſimul attracta cuꝫ aere iſpirato ad ea veniēs ꝑcipiaꝛ p illa. ¶ Et ſcitū quidem eſt ꝙ coliriū factū ex ſucco radicū hireos fetorē nariū tollit. ¶ Confert aūt vt patiēs os plenuꝫ aq̄ teneat ne aliq̄d medicamis ad ipꝫ trāſeat ⁊ tunc naribus iſufflet ziniar cū ſale armoniaco alumine ⁊ aceto ꝯpēt idē ſanat vlcera mali moris i ipſis. ¶ Cōfert aūt fetori nariuꝫ ⁊ oī putredini que in illis exi-

Succ⁹ radicis hireos. Cañ. cōisit ē ab Aui. gnta tertij. cap. 3.